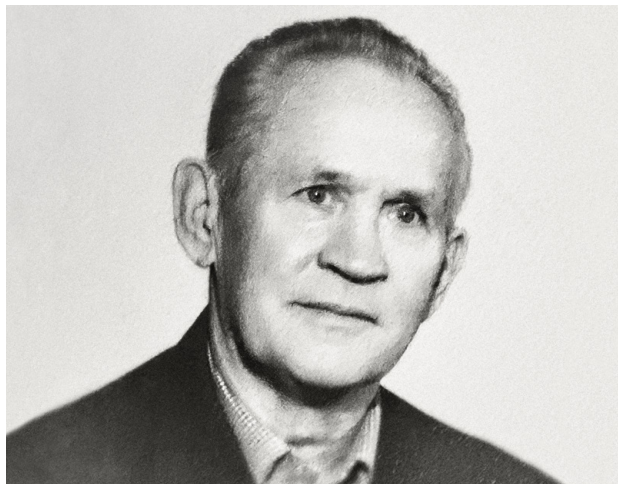

Operace GLUCINIUM

Životní příběh československého
parašutisty Františka Trpíka

Richard Sobotka

Edice Milé tisky

Operace GLUCINIUM

Životní příběh československého
parašutisty Františka Trpíka

Richard Sobotka

Životní příběh československého parašutisty
Františka Trpíka, vysazeného 3. 7. 1944
na okupovaném území protektorátu
Čechy a Morava.

V listopadu roku 2020 bylo Františku Trpíkovi
uděleno Čestné občanství města Rožnov
pod Radhoštěm.

Vyšlo v rámci projektu tvůrčí skupiny seniorů
„**Město v mé paměti**“ při Městské knihovně
v Rožnově pod Radhoštěm.

Parašutisté

Provést výsadek na okupované území nebyla za druhé světové války snadná záležitost. Kromě speciálního výcviku výsadkářů ve Velké Británii, kdy každý člen výsadku byl připraven doslova na všechno, musel disponovat i značnou odvahou. Jedna věc je tuhý trénink na chráněném území, kdy po skončení nácviku čeká kantýna a lůžko na ubikaci k odpočinku, kde je o každého člena paravýsadku po všech stránkách postaráno, kdežto po vysazení na nepřátelské území je každý odkázaný jen sám na svou skupinu, popřípadě jen sám na sebe.

Zpravidla se jednalo o noční výsadky a strefit se letcům s výsadkem přesně na určeném místě nebylo snadné. Nebylo výjimkou, že se výsadkáři ocitli o desítky kilometrů od cílového místa. Také přistání na padáku bylo v noci vždy riskantní a stalo se, že se padáky zachytily na stromech a výsadkáři se jen s velkými obtížemi dostali na zem. Někdy byla munice a další vybavení ztraceno, životně důležitá radiostanice rozbitá. Nebylo žádnou výjimkou, že se výsadkáři po dopadu na zem navzájem nenašli, pak ovšem musel každý jednat na vlastní pěst.

Problém byl také nalézt na okupovaném území vytipované kontakty, člověka, který měl vypomoci s jídlem, ubytováním, předáním informace o situaci v daném místě a pomoci s určením směru v terénu k dalšímu postupu. Bylo vždy riskantní potkat neznámého člověka. I tak někteří pomohli, ale jiní o výskytu neznámé osoby raději informovali policii.

Pro případ obklíčení a možného zajetí byla pro každého výsadkáře poslední záchranou ostře nabitá pistole a kapsle jedu, ovšem mnohdy byl výsadkář zabit rovnou při přestřelce.

Fakta jsou neúprosná. O něco víc než polovina členů výsadku zahynula při obklíčení v přestřelce, nebo v bezvýchodné situaci a v nebezpečí ze zajetí sebevraždou.

Ze 102 sledovaných výsadkářů se konce války mělo štěstí dočkat jen 48 výsadkářů. Z nich v době vydání knihy Martina Reichla *Cesty osudu* (v r. 2004) jich ještě 31 žilo nebo už zemřeli v Československu (dnes v České a Slovenské republice); kdežto 17 výsadkářů po únoru 1948 raději volilo před represí vojáků sloužících v západní armádě útek do zahraničí, kde žijí nebo kde zemřeli (Austrálie, Velká Británie, USA, Rakousko, Kanada).

Žádný z těchto odvážných mužů, kterým bylo v čase výsadku něco přes dvacet let, nebyl

zapomenut, ale kolikrát musela uběhnout dlouhá desetiletí, než k jejich připomenutí došlo, zpravidla se tak stalo až po roce 1990.

S velkým odhodláním a nepředstavitelným úsilím se podařilo udržet jména těchto statečných lidí a jejich příběhy v paměti národa spisovatel Martinu Reichlovi v objemné knize „Cesty osudu. Životní příběhy československých parašutistů vy-cvičených v létech 1941–1945 ve Velké Británii“, kterou v roce 2004 vydalo nakladatelství letecké literatury Svět křídel v Chebu.

V této knize je i životní příběh rožnovského občana, parašutisty, radisty, rotného Františka Trpíka, dne 16. 10. 1990 povýšeného do hodnosti podplukovníka pěchoty v záloze, který byl členem čtyřčlenné skupiny parašutistů operace GLUCINIUM, vysazených 3. 7. 1944 u Purkarce nedaleko Českých Budějovic.

František Trpík se narodil 11. 10. 1914 ve Slezské Ostravě a zemřel 30. 5. 2000 v Rožnově pod Radhoštěm.

Malá rekapitulace

V roce 1944 byla Evropa ve varu. Sen německého říšského kancléře Adolfa Hitlera o obnově Velkoněmecké říše, po ovládnutí Evropy a spolu se spojenci Osy o nadvládu nad celým světem byl nezvratnou minulostí.

Po vojenském debaklu u ruského města Stalingrad (do roku 1925 nazývaného Carycin, nejnověji pak Volgograd), kde se v červenci 1942 až v únoru 1943 odehrála nejvýznamnější bitva Velké vlastenecké války, se sice německé armádě podařilo město zničit, nikdy je však nedobyla, stala se stalingradská bitva průlomem ve Velké vlastenecké válce a předzvěstí celkové porážky hitlerovských vojsk.

Bitvu o Evropu stvrdila úspěšná operace „Den D“ – „Overlord“ – výsadek spojenců 6. 6. 1944 v Normandii, čímž byla v Evropě otevřena druhá protiněmecká fronta.

Ještě před koncem druhé světové války se v únoru 1945 konala na Krymu v Jaltě konference šéfů vlád mocností protihitlerovské koalice USA, Velké Británie a SSSR (F. D. Roosevelt, W. L. S. Churchill a J. V. Stalin), kde Velká trojka dohodla koordinaci postupu spojeneckých vojsk v závěru

války, uspořádání poměrů v poválečném světě, správu poraženého Německa, ale také politické uspořádání Evropy.

Dne 30. 4. 1945 spáchal Adolf Hitler sebevraždu. V pondělí 7. 5. 1945 podepsalo německé veleřízení kapitulací akt se západními spojenci v Remeši a 8. 5. 1945 byl kapitulací akt za přítomnosti zástupců Sovětského svazu a západních velmocí podepsán v Berlíně.

I pak dílčí boje ještě pokračovaly jak na území Německa, tak také na území Čech a Moravy, kde skončily až 11. 5. 1945.

Hrůznou historii druhé světové války uzavřela až kapitulace Japonska dne 2. 9. 1945.

Druhá světová válka trvala šest let a jeden den. Počet obětí je pouze odhadován na 60 milionů (asi 20 mil. vojáků a 40 mil. civilistů), jiné odhady uvádějí až 72 milionů obětí.

Neklidný čas

Zatím co západní spojenci bojovali s Němci o západní Evropu, od východu se nezádržitelně valila vojska Rudé armády. Cílem byl Berlín. Jižní uskupení vojsk Rudé armády postupovalo v rychlém sledu přes Maďarsko na Vídeň, kdežto armádní sbory Rudé armády na severu nezádržitelně mířily na Berlín. Postup střední části sovětských vojsk zpomalil obtížně prostupný horský terén Karpat. Tak se stalo, že Berlín už padl, a v českém kotli a v Praze se ještě bojovalo (Pražské povstání 5. 5. až 8. 5. 1945, kdy byla podepsána ČNR dohoda o kapitulaci německých vojsk). Praze na pomoc spěchaly sovětské tanky od Berlína a 9. 5. 1945 vstoupila sovětská armáda do Prahy. Město Plzeň bylo americkou armádou osvobozeno již 6. 5. 1945, ale americké jednotky u Plzně znehybněly v důsledku jaltské konference o rozdělení Evropy na sféry vlivu mezi vítězné velmoci.

Historie odboje v prostoru českých zemí sahá až do období první světové války, kdy zahraniční odboj usiloval o vytvoření samostatného čs. státu. To se poprvé podařilo v prohlášení Dohody z 10. 1. 1917 a snaha vyvrcholila 28. 10. 1918 vyhlášením samostatnosti Československa. Za druhé

světové války to byl 2. protifašistický odboj, jeho centrem byla v Londýně exilová vláda v čele s prezidentem E. Benešem, po roce 1941 bylo vytvořeno druhé centrum v Moskvě. Obě centra spolupracovala, výsledkem byl atentát na říšského protektora Reinharda Heydricha 27. 5. 1942.

Odboj se zpočátku orientoval převážně na zpravodajskou činnost. V závěrečných letech války to byly sabotáže a zejména ve východní části okupovaných území rozsáhlá partyzánská činnost, ta na sebe vážala početná vojska protipartyzánských oddílů, která tak nemohla být nasazena do bojových akcí na hroutící se východní frontě.

Byl to neklidný čas, kdy nejvyšší devízou bylo odhodlání a statečnost, často však vykoupené krví.

Jak „zapálit Evropu“

Veškeré válečné břímě nejvíce leželo na pravidelné armádě a na vojácích spojeneckých armád, nasazených v první linii na frontách – na západě i na východě – o délce stovek kilometrů. Částečně odlehčit jim mohly partyzánské oddíly se svými přepady a záškodnickými akcemi, podporované především Sovětským svazem. Na západní frontě to byla spíše zpravodajská činnost, ale také letectvé výsadky skupin všestranně vycvičených parašutistů pro podporu domácího odboje.

V červenci 1940 přišel ministerský předseda W. Churchill s myšlenkou zřídit SOE – britskou zpravodajskou organizaci s úkolem aktivovat

Poddůstojnická škola, Fr. Trpík – první zprava

a všestranně podporovat domácí odboj v zemích obsazených nacisty. Dle jeho slov šlo o to „zapálit Evropu“. V praxi to znamenalo vysílání vyškolených agentů a jejich vysazování na území obsazená Němci. Jejich prostřednictvím byly organizovány dodávky zbraní a výbušnin, také prováděny sabotážní akce. Pro tak náročný úkol byli vyhledáváni dobrovolníci, kteří pocházeli z jednotlivých zemí. Jen výjimečně mohl být ve výsadku také britský občan, pokud měl hluboké znalosti cílové země výsadku a dokonale ovládal řeč země, do které byl výsadek směřován.

Výcvik těchto vojáků probíhal v STS 61 – Special Training Stations, nebo Secret Training Schools. Tyto školy a stanice zvláštního tajného výcviku byly umístěny většinou na starých farmách a venkovských panstvích v odlehlých částech země.

V množství speciálních disciplín to byl na příklad kurz konspirativního boje a radiový výcvik, kurz vzdušného výsadku (par military course), kurz průmyslové sabotáže, zpravodajský kurz (kódy, šifry, tajné písmo, život v ilegalitě), kurzy černé propagandy, kurz útočného boje, kurz použití mikrofotografie, sabotážní a diverzní kurz, kurz pouličního boje v ulicích zničeného města a podobně.

Takto vycvičení vojáci byli rozdělení do skupin o jednom až šesti členy výsadku (nejčastěji tříčlenné výsadky), kterým byl určen operační prostor a zadán úkol jejich činnosti. Pro účastníky výsadku se vždy jednalo o vrcholné dobrodružství, ale zároveň o hru se smrtí, kdy úmrtnost aktérů byla velmi vysoká. Výsadbáře vedl k této riskantní činnosti pocit vlastenectví a snaha zhostit se zadaného úkolu se ctí.

Podle publikace Martina Reichla *Cesty osudu* bylo v letech 1941–1945 skutečně ve skupině „zvláštní D“ 36 výsadek, do kterých bylo zapojeno 125 parašutistů.

Odpočinek v poli během výcviku

Jednotlivé výsadky měly krycí názvy operací: SILVER-A, CLAY, WOLFRAM, SILICA, ANTIMONY, NICKEL, ZINC, BARIUM, IRON a podobně. Nejznámějším z nich byly v někdejším Československu Operace ANTHROPOID, kdy měli parašutisté Jozef Gabčík (8. 4. 1912 – 18. 6. 1942), Jan Kubiš (24. 6. 1913 – 18. 6. 1942) úkol provést atentát na zastupujícího říšského protektora Čech a Moravy Reinharda Heydricha. Úkol se jim splnit podařilo, avšak zrazení volili před zajetím raději smrt vlastní zbraní.

Paraskupina GLUCINIUM

Vítězslav Lepařík, narozený 14. 8. 1914 v Holici u Olomouce. Během základní vojenské služby u 2. jezdeckého pluku v Olomouci absolvoval školu pro poddůstojníky a byl povýšen na četaře. V letech 1937-1938 absolvoval vojenskou akademii v Hranicích, povýšen byl na poručíka. V roce 1939 byl propuštěn z činné služby. Dne 7. 7. 1939 společně se dvěma důstojníky odjel večerním rychlíkem do Ostravy a překročil polské hranice. Dostal se do tábora československých jednotek v Malých Bronovicích. V srpnu 1939 odejel do Paříže, ale pak v Marseille podepsal přihlášku do cizinecké legie, kde nastoupil v hodnosti seržanta. Po přesunu do Tunisu vstoupil do československé armády. Jeho angažmá v armádě bylo velmi dobrodružné, krátce působil jako vojín, pak jako písař. Také se protloukal v Casablance po nočních klubech jako hudebník. Šťastnou náhodou se dostal do Gibraltaru a odtud do Anglie. Tam byl přijat do československé branné moci k dělostřelectvu a 1. 10. 1940 povýšen do hodnosti nadporučíka. V květnu roku 1942 byl vybrán k výcviku pro zvláštní úkoly ve vlasti. Prodělal parakurz, kurz průmyslové sabotáže a konspirativní výcvik.

Do skupiny GLUCINIUM byl zařazen 7. 7. 1943 jako její velitel.

Ludvík Hanina, narozený 10. 10. 1912 v Užhodě. V roce 1918 se rodina přestěhovala do Benešova u Prahy, kde Ludvík Hanina absolvoval obecnou a měšťanskou školu a vyučil se mlynářem. Základní vojenskou službu absolvoval u pěšího pluku v Plzni. V únoru 1936 odešel přes Paříž do Španělska, kde bojoval v mezinárodních brigádách republikánské armády. V březnu 1939 byl

Volná chvíle s muzikou na ubikaci, Fr. Trpík v zadní řadě první zprava

internován ve Francii, tam vstoupil do československého vojska. V červnu 1940 se dostal do Anglie. V roce 1941 byl vybrán pro zvláštní úkoly a vyslán do Secret Training Schools. Do hodnosti rotného byl povýšen v roce 1943.

Josef Cikán, narozený 22. 11. 1914 v Červených Pečkách, okres Kolín. Po absolvování obecné a měšťanské školy vypomáhal otci zedníkovi na různých stavbách. V letech 1932–1934 absolvoval Živnostenskou stavební školu v Kolíně. V roce 1935 nastoupil do zaměstnání u banky Slavia. Kvůli úrazu neabsolvoval vojenskou prezenční službu. V roce 1940 odešel ze Slovenska, kde v té době pracoval, do zahraniční armády. V Budapešti byl zadržen a uvězněn, pak vrácen na Slovensko. Při novém pokusu se dostal do Bělehradu, odtamtud vlakem do Bejrútu a lodí do Marseille, kde se prezentoval v československé zahraniční armádě jako vojín pěšího pluku. V roce 1940 prodělal francouzské tažení na Marně a v červenci toho roku se dostal na lodi do Anglie, kde byl zařazen k pěšímu praporu. V roce 1941 se účastnil výcviku pro zvláštní úkoly a po absolvování řady speciálních kurzů byl 1. 2. 1943 povýšen na četaře. Po absolvování parakurzu byl jako pomocník velitele povýšen do hodnosti rotného.

Výcvik, Fr. Trpík v zadní řadě uprostřed

František Trpík, narozený 11. 10. 1914 ve Slezské Ostravě. Po absolvování obecné a měšťanské školy v rodném městě nastoupil v srpnu 1928 ve Zlíně do Baťovy školy práce. V roce 1936 nastoupil základní vojenskou službu k 6. pěšímu pluku v Hradci Králové, tam byl zařazen do poddůstojnické školy a 16. 4. 1937 byl povýšen na svobodníka, pak jako instruktor poddůstojnické školy na desátníka. V roce 1938 byl povýšen na četaře. Po propuštění z armády se vrátil k firmě Baťa ve Zlíně. Dne 1. 4. 1940 se rozhodl pro odchod do zahraniční armády, překročil hranice se Slovenskem a pokračoval přes Maďarsko, Turecko,

Přátelé z paravýsadku (zleva) Josef Cikán, František Trpík, Ludvík Hanina

Sýrii do Bejrútu a odtud lodí do Marseille, kde byl 12. 5. 1940 zařazen do československé branné moci k pěšímu pluku. Ve Francii se účastnil bojů i ústupu. Dne 27. 6. 1940 odplul na lodi „Rod el Farag“ do Anglie. 28. 10. 1940 se účastnil setkání s prezidentem E. Benešem, který mu popřál hodně vojenského i osobního štěstí. Na rotného byl povýšen 1. 4. 1941. Na jaře roku 1941 se přihlásil ke speciálním úkolům v okupované vlasti a byl vyslán do STS, kde prodělal řadu speciálních kurzů. Do skupiny GLUCINIUM byl zařazen jako radiotelegrafista.

U všech členů výsadku se předpokládaly univerzální schopnosti a znalost jazyků. Vítězslav

Lepařík hovořil německy, francouzsky a částečně anglicky. Uměl řídit všechna motorová vozidla. Byl také výborným hráčem na klavír, tahací a foukací harmoniku, a také výborným malířem.

Ludvík Hanina hovořil anglicky a španělsky. Byl manuálně zručný. Rád se věnoval střelným zbraním a četbě dobrodružných románů.

Josef Cikán hovořil německy a anglicky. Jako voják byl veselý, přemýšlivý a samostatný.

František Trpík hovořil anglicky, německy a částečně francouzsky. Byl hodnocen jako příkladný poddůstojník se vzorným plněním svých povinností.

V akci

Náplň činnosti skupiny GLUCINIUM byl úkol spojovací, zpravodajský, sabotážní a organizační.

Díky příznivé vojenské a politické situaci v Itálii bylo možné odesílat skupiny výsadkářů z italských letišť. Dne 2. 5. 1944 byla skupina přepravena lodí „Empress of Australia“ do italského přístavu v Neapoli, kam dorazila 16. 5. 1944. Odtud jela 18 hodin nákladním vozem do základny ve Fasanu mezi Brindisi a Bari.

Parašutisté dostali záchytné adresy lidí, o kterých se předpokládalo, že na nich parašutisté dostanou na okupovaném území pomoc.

Vybavení skupiny představovala radiostanice Šimandl, kterou zkonstruoval český radiotelegrafista v Anglii Antonín Šimandl, menší britská radiostanice, radiopřijímač Mk.V, šifrovací klíč Marie. Každý z výsadkářů měl pod seskokovou kombinézou civilní oblek, dvě pistole, dýku, čokoládu, konzervovanou a tabletovou stravu, ampuli s jodem, falešné doklady a peníze.

Prostor působení výsadku byly jižní Čechy, Tábořsko a jižní Posázaví. V přiděleném operačním prostoru měli v závěru války připravit ozbrojené povstání.

Parašutisté vzletli bombardérem Halifax z letiště Brindisi 3. 7. 1944 v 19:30 hodin. Bombardér měl kanadskou posádku, která cestou nad Jugoslávií shodila zásobníky zbraní pro partyzány. Cestou se bombardér několikrát dostal do palby protiletadlového dělostřelectva, ale poškozen nebyl.

Úspěch výsadku záležel na posádce letadla, s jakou přesností najde místo seskoku. Navigátor se řídil tokem řeky Dunaje, pak si ale spletl Vltavu s Lužnicí a paraskupina tak byla vysazena 4. 7. 1944 v 01:00 hodin místo u Tábora asi o 50 km jižněji u obce Purkarec nedaleko Českých Budějovic v hlubocké oboře. Jakmile byl dán povel k seskoku, všechno další už záviselo na parašutistech, zda zůstanou nezranění a jestli se po seskoku setkají.

Při seskoku se Lepaříkovi uvolnil vak s britskou radiostanicí, která se volným pádem roztříštila o zem.

Kromě Lepaříka všichni uvízli padáky na stromech. Naštěstí se jim podařilo odřezat se, vyprostit z popruhů a bez zranění se dostat na pevnou zem, kde se po chvíli setkali.

Padáky i většina materiálu, včetně jedné vysílačky, zůstaly na stromech hlubocké obory a nebylo možné dostat je dolů.

O pomoc požádal Lepařík hajného Josefa Rybáka v kilometru vzdálené hájovně. Pomocí obloukové pily pokáceli parašutisté několik stromů, ale marně, do svítání se nepodařilo ničeho dosáhnout.

Po rozednění začali procházet oborou lesní dělníci do práce, žádný z nich nechtěl výsadkářům pomoci. Pak ještě kolem desáté hodiny jel kolem muž na bicyklu, ani po varovném výstřelu nezastavil. Nato parašutisté místo seskoku raději opustili a v úkrytu čekali, co se bude dít. Nedělo se nic. Nedaleké budějovické letiště patrně nezpozorovalo padáky rozvěšené na stromech a uprchlý lesní jezdec na bicyklu zřejmě nic nehlásil.

Parašutisté postupovali několik nocí po levém břehu Vltavy. Při jednom odpočinku v mělké rokli se vydal Lepařík s Trpíkem na průzkum okolí. Narazili však na četníka. Četník Trpíka legitimoval. Lepařík se ukryl pod můstkem. Český četník byl vlastenec a Trpíka propustil. Lepařík se však domníval, že byl Trpík zatčen, proto z místa odešel a Trpík a ani další dva výsadkáři se s ním už nikdy nesetkali.

Trojice parašutistů doputovala až k Bernarticím, ale žádného z adresátů doporučených kontaktů nenašli; od místních se dozvěděli, že za heydrichiády byli všichni za pomoc parašutistům popraveni.

Unavená a hladová trojice výsadkářů se 25. 7. 1944 dostala k Třebíči, kde Trpík znal z dřívějšího zaměstnání ve Zlíně někdejšího kolegu baťováka Františka Žembu. Ten mu nezištně pomohl a poskytl jídlo i pro oba čekající parašutisty. Trpík po předání potravin kamarádům se ještě vrátil k Žembovi pro boty pro všechny, ale poněkud se zdržel, a když se dlouho nevracel, domnívali se parašutisté Hanina s Cikánem, že byl zatčen, a raději odešli, takže Trpík oba kamarády v lesním úkrytu už nenašel.

Osamělé putování

František Trpík pokračoval sám na Hrotovice. Noc 27. 7. 1944 přečkal v kupce sena mezi Třebenicemi a Valečí. Tam ho objevil místní sedlák, sice se tvářil uvěřit historce o útěku z totálního nasazení, ale ráno, namísto slíbeného jídla, Trpíka udal četníkům.

Ráno před osmou hodinou potkal Trpík českého strážmistra. Nechtěl po něm střílet, legitimoval se a nechal se odvést na četnickou stanici. Tam českým četníkům řekl, kdo skutečně je, ale odmítli ho pustit. Tak se Trpík pokusil o sebevraždu, ale četník Vočka mu vytrhl z ruky jed – „tabletu L“ – a pak ho spoutal.

„Měl jsem pilulky v rukách,“ vzpomínal po létech František Trpík. „Jen neznalost toho, že ji můžu spolknout i se želatinou, mi zachránila život. S četníky, resp. s četníkem Vočkou, který mi jed vytrhl, jsem byl po válce konzultován a také jsem četl jeho protokol ze dne 27. 7. 1944, kterým se pochlubil, že mi zabránil v sebevraždě. Jeden četník byl tehdy za to povýšen a dostal odměnu 10 000 Kč, druhý 5 000 Kč. A co k tomu říkám dnes já? Mohl jsem zastřelit všechny četníky, ale nikam bych se nedostal. Ráno nebylo na nebi ani

mráčku, na polích každých cca 50 m chlap sklízějící řepku olejnou. Také několik sedláků vidělo můj styk s četníkem. Tam na té cestě jsem na četníkovu výzvu předložil falešnou legitimaci v domnění, že jde jenom o formalitu.

Četnická stanice byla před obcí jen asi 200 m od místa styku s četníkem. Při vstupu na stanici mne četník jistil pistolí. Tam jsem se dozvěděl, že sedlák, se kterým jsem předchozího večera před spánkem ve stohu hovořil, že mi ráno přinese snídani, ten mne četníkovi nahlásil.“

Trpík se i na četnické stanici ještě pokusil o útěk, ale marně. Byl převezen na jihlavské gestapo a následně do Brna do Kounicových kolejí, kde byl vězněn pod jménem Tmeník. Při výslechu o tom, kde se ukrývají jeho kolegové, vypověděl smyšlená místa, kde být nemohli.

Pak byl Trpík převezen do Prahy na Pankrác a znovu vyslýchán již v Petschkově paláci. Pražští gestapáci odvezli Trpíka na místo seskoku k Purkarcí, kde donutili místní obyvatele hledat zkopanou rozbitou radiostanici. Po návratu do Prahy gestapo Trpíka přemístilo na záměček Jenerálka, kde byli vězněni i oba tou dobou již zadržení parašutisté Hanina s Cikánem.

Hanina s Cikánem po nějaké době marného čekání na Trpíka s jídlem a darovanými botami

Výcvik před ostrým nasazením, Fr. Trpík – poslední ve štrúdlu

se domnívali, že byl zatčen, a sami pokračovali dál na východ. Cestou je několik lidí udalo, takže 5. 8. 1944 na ně před Kunovicemi u Uherského Hradiště čekalo sedm příslušníků gestapa. Po zatčení je převezli do Brna. Oba výsadbáři prodělali stejnou proceduru jako Trpík a posléze rovněž skončili na Jenerálce s Trpíkem na jedné cele. Žádný z těch tří při výsleších nic nevyzradil a ani nepřistoupil na nabízenou spolupráci s gestapem.

Lepaříka však čekal jiný osud. Už v Táboře na něj čekalo po udání v půl jedenácté v noci gestapo. Lepařík vyskočil z domu, kde našel útočiště, z okna koupelny, po dopadu postřelil jednoho gestapáka do nohy. Nato přeplaval Lužnici a zmizel z Tábora. Počátkem srpna 1944 se přesunul do Sudet, kde navázal kontakt s partyzánským oddílem. Mezi partyzány se na severu Moravy cítil být v bezpečí. Gestapo však na něj nasadilo zrádce parašutistu Adolfa Horáka, se kterým se Lepařík znal z Anglie, vyprávěl mu o všem, co se dělo od jeho vysazení na území protektorátu. Právě prostřednictvím agenta Horáka se podařilo vylákat Lepaříka do Prahy, kde padl do léčky připravené gestapem. Lepařík po dvou týdnech náročných výslechů souhlasil se spoluprací pro gestapo. Snad chtěl původně spolupracovat jen na oko, ale v tom se velmi mýlil, gestapo už ho

ze spárů nepustilo. Lepařík byl nasazován do akcí proti různým partyzánským skupinám a také prozradil úkryt velitele skupiny výsadkářů BARIA npor. Josefa Šanderu a jeho radisty Žižky. Tato akce byla Lepaříkovou poslední. Poté byl předán 20. 1. 1945 do Malé pevnosti v Terezíně, kde byl na příkaz gestapa bez soudu 28. 4. 1945 v 7:45 hodin popraven zastřelením.

Hanina, Cikán a Trpík se konce války dočkali. Před popravou je zachránilo pražské povstání a česká policie, která je osvobodila. Všichni tři se pak účastnili bojů na barikádách.

Před startem na výsadek, zleva František Trpík, Ludvík Hanina, Josef Cikán a Vítězslav Lepařík

Po válce byl v místě seskoku paraskupiny GLUCINIUM zřízen malý pomníček s nápisem: „Na tomto místě byl nalezen 8. 7. 1944 padák, s nímž seskočil československý parašutista. Za poskytnutou pomoc jemu a dvěma dalším byli v letech 1944–1945 nacisty umučeni nadhajný Josef Rybák s chotí Terezií a lesní dělník Vojtěch Ambrož z Purkarce.“

Návraty a nenávraty

Ani po osvobození nebyly životní osudy členů paraskupiny GLUCINIUM bez vzrušení.

Velitel skupiny nadporučík Vítězslav Lepařík po marné snaze o navázání spojení s Londýnem a po krátké spolupráci s partyzány padl do léčky konfidenta Horáka a po jednom z krutých výsledků byl získán pro spolupráci s gestapem a pak na příkaz gestapa v dubnu 1945 zastřelen. I tak byl po válce dne 26. 10. 1946 povýšen na štábního kapitána pěchoty in memoriam.

Rotný Ludvík Hanina po roztržení skupiny pokračoval s četařem Josefem Cikánem v cestě na Slovensko, ale na mostě v Uherském Hradišti byli 5. 8. 1944 oba zatčeni, převezeni do Brna a ještě toho samého dne do Prahy na Pankrác. Po vyšetřování v Petschkově paláci byl Ludvík Hanina převezen do vězení na Jenerálce v Praze a vězněn s ostatními parašutisty. Spolu s Josefem Cikánem a Františkem Trpíkem byli pak převezeni na Pankrác, kde během povstání byli 5. 5. 1945 všichni osvobozeni československou policií. Po odchodu do zálohy v lednu 1946 byl rotný Ludvík Hanina jmenován poručíkem pěchoty. Počátkem března 1948 odešel do emigrace do Německa,

Hodně štěstí, kamarádi!

pak do Anglie, kde se oženil. V roce 1951 se odstěhoval do Austrálie, kde pracoval jako farmář. Dne 7. 3. 1944 mu byla udělena Československá vojenská pamětní medaile a 29. 1. 1946 byl vyznamenán Československým válečným křížem 1939 a Československou válečnou medailí Za zásluhy II. stupně. Zemřel v 80. letech v Austrálii.

Četař Josef Cikán po roztržení skupiny pokračoval s rotným Haninou v samostatné cestě na Slovensko a společně s ním byl 5. 8. 1944 zatčen na mostě v Uherském Hradišti, odkud byl převezen do Brna a pak do Prahy na Pankrác a 15. 8. 1944 do Petschkova paláce. Byla mu nabídnuta spolupráce, kterou odmítl. Po výsledcích byl převezen do vězení na Jenerálce v Praze, kde byl vězněn společně s ostatními parašutisty. Dne 13. 4. 1945 byl s Ludvíkem Haninou a Františkem Trpíkem převezen do vězení na Pankráci a umístěn na samotku. Za pražského povstání byl v odpoledních hodinách 5. 5. 1945 osvobozen českou policií. Za květnové revoluce bojoval na bariádách v prostoru Pankráce. V armádě zůstal až do roku 1946, pak se vrátil k zaměstnání v bance Slavia. V roce 1950 odešel na půlroční brigádu do kladenských dolů, od roku 1952 pracoval v podniku Chirana v Praze jako frézař až do odchodu do důchodu v roce 1971. Dne 7. 3. 1944

mu byla udělena Československá pamětní medaile. 29. 1. 1946 byl vyznamenán Československým válečným křížem 1939 a Československou vojenskou medailí Za zásluhy II. stupně. Dne 7. 2. 1947 mu byla udělena Československá medaile Za chrabrost. Zemřel 1. 4. 1985 v Praze.

Rotný František Trpík po roztržení skupiny pokračoval sám až do 27. 7. 1944, kdy byl zatčen protektorátními četníky ve stohu u Valčova, kde spal. Četníci mu odmítli vrátit ampuli s jedem, zbili ho a posléze předali gestapu. Byl odvezen do Brna a následně do Prahy, kde se na Jenerálce setkal s ostatními výsadkáři ze skupiny GLUCINIUM. Po výsledcích byl společně s Haninou a Cikánem převezen do vězení na Pankráci a umístěn na samotku. Dne 5. 5. 1945 byl v poledne osvobozen českou policií. Od září 1945 sloužil na hlavním štábu MNO v Praze. Dne 26. 1. 1946 byl jmenován podporučíkem pěchoty v záloze a pak povýšen na poručíka pěchoty v záloze. Od 7. 4. 1946 byl na svou žádost propuštěn z činné služby a následně zaměstnán na ministerstvu vnitra. I tam na vlastní žádost propuštěn. V prosinci 1947 nastoupil u firmy Baťa ve Zlíně jako obchodní expert pro vývoz obuvi do Jižní Ameriky. I tohoto místa se vzdal a roku 1949 nastoupil jako dělník v Gumárnách Zubří, vypracoval se na mistra, tam pracoval

až do důchodu. V té době jeho rodina žila v Rožnově pod Radhoštěm. V 50. letech byl jako voják západní armády, opakovaně vyslýchán a také v dalších letech sledován StB. Jelikož však vykonával dělnickou práci a politicky se nijak neangažoval, měl celkem klid. Až po společenském zvratu po roce 1990 se dozvěděl, že „nejlepší rodinní přátelé“ byli ve skutečnosti pověřeni dohledem nad ním.

Františku Trpíkovi byla 7. 3. 1944 udělena Československá pamětní medaile. (K udělení „Československé vojenské pamětní medaile“ výsadkářům došlo 7. 3. 1944 v závěru speciálního paravýcviku,

Prezident E. Beneš v Anglii mezi československými vojáky

který probíhal od 15. 8. 1941 do 7. 4. 1944 na území Velké Británie, ještě před výsadkem do akce na okupované území.) 29. 1. 1946 byl vyznamenán Československým válečným křížem 1939 a Československou vojenskou medailí za Zásluhy II. stupně. Dne 16. 10. 1990 byl povýšen do hodnosti podplukovníka pěchoty. Zemřel 30. 5. 2000 v Rožnově pod Radhoštěm.

V průběhu poválečných let zůstávali výsadkáři ve vzájemném kontaktu. Domácí se čas od času potkávali při různých výročních válečných operacích. S těmi, kteří po únoru 1948 před politickými perzekucemi raději zvolili emigraci, udržovali písemný styk a byla to korespondence mezi Austrálií, Velkou Británií, USA, Rakouskem a Kanadou.

Nikdy nekončícím tématem vzájemných diskusí byly výsadky parašutistů na okupovaném území.

K tomu v jednom z dopisů z roku 1985 napsal Karel Niemczyk (nar. 15. 2. 1914, v r. 2004 žijící, člen skupiny výsadkářů operace CALCIUM), pobývajícím toho času v Austrálii.

„Po odstupu 35 let myslím, že práce všech skupin, které přišly do okupovaných území a bojovaly tam, byla nutná věc, která vcelku, z hlediska všech okupovaných zemí, jistě přispěla ke zničení zločinného systému. Třebaže výsledky jednotlivých skupin byly možná různé, ale i ty malé výsledky byly

jako kapky dopadající na velký balvan, který se nakonec pod těmi kapkami rozpoltil.

Činnost skupin v individuálních zemích se lišila okolnostmi, terénem, hustotou obyvatelstva atd. V ČSR existovala veliká partyzánská činnost, podobná Rusku a Jugoslávii, ta se snad nemohla konat mimo Beskydy nebo Slovensko. Mnohé sabotáže a zpravodajská činnost se přičinily o oslabování nepřítele možná více než rozsáhlé bojové operace. Velká bojová aktivita v ČSR by vedla jen k anihilaci. Díváme-li se na činnost parašutistických skupin z tohoto hlediska, tak ta práce, i přes malé výsledky a snad i zklamání, byla úspěšná.“

Sadař, pěstitel, šlechtitel

Po usazení v Rožnově pod Radhoštěm se František Trpík politicky nijak neangažoval. Věnoval se práci v Gumárnách Zubří a především své velké zálibě zahrádkářství.

Rád jezdil na kole. V mládí byl členem Sokola. Hrál házenou a s oblibou navštěvoval házenkářská utkání, byl skalním fanouškem házenkářského týmu Zubří.

Nadevše miloval zahrádkářství. Byl členem zahrádkářského svazu a v pozdějším věku se stal v Zubří předsedou místní organizace.

Po celý život se věnoval pěstování jablek. V roce 1953 vyšlechtil zcela novou odrůdu jablka „Rožnovské citrónové“. Byl vyhledávaným odborníkem na roubování a vydal o roubování vlastní publikaci.

O své zkušenosti se rád podělil s přáteli.

„Při šlechtění (křížení) ovoce musíš nejméně dva roky čekat na vzrostlý semenáč křížence a teprve pak z těchto semenáčků můžeš vzít roub a vroubovat ho už do rodícího stromu. Pak při normálním vývoji za dalších ne dříve než 4–5 let ti nový potomek snad rozkvetne. Cesty dědičnosti jsou u jablek, jako u lidí, nevyzpytatelné.“

15. 2. 1977. „Můj článek Moje zkušenosti o ,roubování za zelena‘ je pokládán za novinku, neboť způsob roubování nevyzrálými řízký jabloní již 9 či 10 týdnů po vyrašení nebyl znám. Bude cenovým příspěvkem pro rozšíření období při množení jabloní zejména v oblastech teplejších a v subtropích. Až bude v květnovém čísle ‚Zahrádkáře‘ (jak mi bylo redakcí slíbeno) článek vytištěn, bude v té době už přeložen do angličtiny a mnou rozeslán též panu Thomponovi do Skierniewicz, ale i jinam a něco podobného chci v angličtině poslat i přátelům do Holandska.“

10. 4. 1977. „Jaro je tu, ale nestačil jsem se divit, co se to vlastně děje, když koncem března, už po vyrašení stromů, začal padat sníh a přišly fujavice s celodenními mrazy 8 až 10 stupňů a drobet nám ta příroda (na jihu kvetly meruňky) zmrzla. Pak na pár dní klid, ale o Velkém pátku a na Bílou sobotu zase napadl sníh, byť zatím jsou jen mírné mrazíky, vypadá to tu jako na Vánoce. Tak nevím, jestli nám to, co ještě nezmrzlo, zmrzne teď dodatečně. Díky vánicím nemohu ani do zahrádek.“

25. 4. 1977. „Letos je Hospodin na nás drobátko pozlobený. U nás meruňky jsou sice jen

ojediněle, a pomrzly i málo rozvitě jabloně a kupodivu i rašící listy. Pokud někdo nezná Trpíkovu metodu roubování jabloní za zelena přibližně v době od 10. do 30. června, tak zde je stručný popis.

V uvedené době se vezmou letos narostlé zelené rouby bez ohledu na to, zda už mají náznak oček či nikoliv. Roubuje se relativně nejvyzrálejší spodní část zeleného roubu pod kůru tak, že se jen odřežou listy, nechá se kousek stopky listu, tj. použije se roub o třech uříznutých listech. Roubuji zásadně tak zvaným zlepšeným roubováním za kůru (nikoliv Titlerova metoda), tzn. co nejdelší kopulační řez, jako bych rouboval na jaře, a na uříznuté větvi odchlípnu jen kůru málo od vrchu a roub zatlačím až po očko a normálně zamažu. Ničím nekryji, ani nenamáčím ve vodě. V té době je zřejmě tolik mízy, že roub nepotřebuje žádnou zvláštní péči a brzy jede a často dohoní svou délkou rouby nasazené v březnu či dubnu.

Je ovšem jasné každému zkušenému zahrádkáři, že této metody může použít i v těch případech, kdy na jaře v dubnu chtěl shodit celý strom, ale nedostávalo se mu dost roubů. Prostě přeroubuje jen ty haluze, na které má, a zbývající (mimo tažnou větev) doroubuje v červnu. Pochopitelně roubuje vrchní ponechané větve a nikoliv spodní. Takto nasazené rouby mi urostou až 50 cm.

Je však samozřejmé, že zababčelý stromek se nepřeroubovává. Bylo by nesmyslné očekávat, že rouby narostou 50 cm na stromcích, kde ani normální letorosty nepřeroubovaných větví vůbec nerostou. Metodu používám už tři roky a stala se pro mne nezbytnou, protože stále na mne někdo chce rouby a přijde v dubnu či dokonce v květnu, když už nic nemám. Pak mu doporučím tuto metodu.“

13. 10. 1977. „Mám strašně mnoho práce, sbírám ovoce, chodím po brigádách, moštuji, dělám kvasy a mošty, aby měly co pít děti, ale po vypálení i srdnatí muži. A na stará kolena jsem se zcela zbláznil a včera jsem poprvé seděl v autoškole za volantem. Hrůza! Nevěřil jsem, že lze dělat takové zmatky, jaké jsem prováděl. Utěšuje mne jedině vědomí, že při první jízdě jsem nepřeljel příkopu, ale jeden prý neví, co vše začátečníci dělají. Trapné je to, že moje paní už jezdí rok jako Chiron.“

Vzpomínky

Ing. Ondřej Trpík, vnuk

„Na dědečka Františka Trpíka rád vzpomínám, protože jsem trávil v Rožnově, kde bydlel, hodně času.

Bylo mi v roce 2000, kdy dědeček zemřel, třidvacet let, takže si ho dobře pamatuji. Tady u něho jsem prožil v mládí prakticky všechny prázdniny. A s dědečkem jsem prožil dost času na zahradě, kde dědeček trávil veškerý svůj volný čas. Pamatuji si, že vždycky byl v obleku a s kloboukem na hlavě, i když neustále chodil po zahradě, probíral jabka a rouboval. Zahrada byla jeho obrovská záliba.

Další jeho velkou vášní byla házená. Dědeček jezdil pravidelně na zápasy jak rožnovské, ale hlavně zuberské házené. Po pracovní stránce jako bývalý mistr Gumáren měl v Zubří mnoho přátel a Zubří měl rád, takže házená v Zubří byla další jeho velká láska.

O událostech z války s námi dětmi dědeček moc nehovořil. Ani jinak. Jen výjimečně při nějaké příležitosti, při nějakém jubileu, nebo když byla zmínka v televizi. Pokud jsem se ho na něco zeptal, tak mi sice odpověděl, ale že by se o tom sám rozhovořil, to ne.

Dědeček, i když byl celý život pravicově smýšlející, v tomhle byl pro mne takový vzor, tak respektoval i mého druhého dědečka, který byl zapřísáhlý komunista a soudruh, ale myslím si, že ten správný, který věřil v levici. U rožnovského dědečka jsme se pravidelně scházeli na rodinných oslavách, pokaždé se oba vzájemně respektovali, i když byli, co se týká politického spektra, každý na opačném konci. Nikdy nedošlo k hádce. Děda Trpík byl každým coulem demokrat a liberál.“

Ing. Jana Trpíková, snacha

„Mého tchána Františka Trpíka jsem měla moc ráda a velice jsem si ho vážila, jako člověka enormně zásadového, přímého a spravedlivého.

Byl mimořádně pracovitý, čínorodý a obětavý člověk.

Vyprávěl mi, jak po válce spousta jeho kamarádů utekla do zahraničí (některé jsem osobně poznala, když ho po revoluci navštívili), ale on se po únoru 48 vrátil kvůli své matce do Rožnova pod Radhoštěm. A aby se vyhnul kriminálu, tak nastoupil do Gumáren v Zubří jako dělník.

Přestože se o politiku nezajímal, a ani jinak se neangažoval, byl on i jeho manželka pod neustálou kontrolou StB.

Pavel, můj manžel, mi vyprávěl, jak na tom byli finančně špatně a že celou tu dobu jim hodně vypomáhala dědova sestra Chudějova z Tylovic.

Když jsme se s manželem vzali a já jsem porodila dceru, byl nadšený, a protože už byl v důchodu, tak nám všemožně pomáhal. Později, když jsem musela nastoupit do práce, dokonce dcerku téměř rok hlídal. A to jí byly teprve necelé dva roky.

Ale jeho životní vášeň a koníček bylo pěstování a šlechtění ovocných stromů, speciálně jabloní. Zahrada vypadala jako šlechtitelská stanice, na větvích visely ampule a baňky. Každá větev, jiná odrůda.

Děti ani my jsme se nemohli moc po zahradě pohybovat, protože hrozilo, že třeba ulomíme čerstvé rouby, a to by byla katastrofa.

Dědeček už v roce 1953 vyšlechtil novou odrůdu jablek ‚Rožnovské citrónové‘ a později rozvinul novou metodu roubování za zelena. Kamarádům a známým chodil roubovat a prořezávat stromy až do vysokého stáří, dokud mohl a měl sílu.

Měl spoustu kamarádů a známých, hlavně v Zubří, kde pracoval až do důchodu. Ale i když byl ‚politicky nespolehlivý‘, tak se svou pílí vypracoval na dílenského mistra.

Za celou dobu, co jsem ho znala, si nikdy nestěžoval na svůj osud.

František Trpík se svou vnučkou

I když dědeček pro vlast málem obětoval život a komunisté mu ze života udělali peklo, přesto nezatrpl, a nikdy jsem ho neslyšela, že by se litoval. Bral to jako fakt, se kterým musí žít.

Dědeček František Trpík zemřel v květnu v roce 2000, bylo mu 85 let. Jeho manželka, babička Věrka ho následovala za necelé dva měsíce. Pohřeb byl v Ostravě, jen v rodinném kruhu a urna s ostatky je uložena na rožnovském hřbitově Na Láni.

Po jeho smrti jsme se snažili zahradu udržovat, ale většina stromů už měla 40 a více let. Tak jsem si kolikrát říkala: Stromy jsou jako lidé – rostou, rodí, stárnou a odcházejí.“

Zaznamenat celý životní příběh rožnovského výsadkáře Františka Trpíka by znamenalo podrobně prostudovat obsáhlé materiály jeho archivu. Také objektivně posoudit životní příběhy přeživších i těch padlých. Rozsah takové práce se vymyká možnostem Milého tisku. Složitost situace výsadkářů nejen v průběhu války, ale i v poválečném období naznačuje i doslov purkareckého patriota a celoživotního hledače pravdy Ing. Radko Mandy.

František Trpík v civilu

Doslov

Radko Manda

Horší než doba války! Vypůjčil jsem si tento titul z knihy Jiřího Plachého o poválečných osudech parašutistů ze Západu. Je to velmi výstižné a zároveň tragické. Způsob, jakým se zachovala československá společnost brzy po válce zejména po roce 1948 ke svým hrdinům, kteří za její osvobození nasazovali životy, je tragédií našeho národa!

Je velmi smutné, že až dnes, 75 let od ukončení války, můžeme nazývat věci pravými jmény a otevřeně mluvit o tom, kdo byl hrdina, kdo si zachoval tvář, udržel zdravý selský rozum a nenechal se koupit vykladači nového evangelia, zaštiťující se principem sociální spravedlnosti.

Celý život hledám odpověď na otázku, jak je možné, že národ, který si vydobyl svůj nový stát na troskách rakousko-uherské monarchie, na pilíři hrdinství legionářů, jejichž anabáze byla sledována a obdivována celým světem, se nechal zlomit dvěma totalitami a vymazal z historie své hrdiny.

Nacismus, šířitel totalitní ideologie rasové nadřazenosti, způsobil obrovské ztráty československé

duchovní a morální elity. Ti, kteří se postavili zlu, byli decimováni ve vlnách, které přicházely v průběhu okupace. Nástup kata českého národa Heydricha jako protektora do Čech, atentát na něj, doutnající ohniska vzdoru, partyzánská činnost a výsadky ze zahraničí. Atmosféra strachu, metoda cukru a biče, sítě udavačů a konfidentů gestapa.

Je konec války a nadšení brzy vystřídá otázka mnohých, kteří ohnuli hřbet: Co já? Jak jsem se zachoval? Musel jsem přece „hajlovat“, to přece museli dělat všichni, abychom přežili, mohli v klidu pracovat. Však já ukážu, jak jsem to za okupace opravdu myslel, jsou tu přece Revoluční gardy! Tak se očisťovali největší zbabělci, a asi i kolaboranti, jejich revolučním radikalismem, o kterém se teprve až dnes mluví.

Zajímavý postřeh zaznamenal purkarecký kronikář vorař František Vondrášek: „Po revoluci se teple usadili pod ochranou KSČ.“ Možná myslel třeba místního holiče, o kterém se zmiňuje v popisu válečného dramatu Glucinium – hledání vysílačky. „Nalezl ji holič Rudolf Matějů z Hluboké v Purkarci. Dostal za to odměnu 200 Kč.“

Přeživší odbojáři, parašutisté byli velmi brzy vyslýcháni nově zřízeným Obranným zpravodajstvím pod vedením konfidenta NKVD Bedřicha Reicina.

Nově se etablojící moc se tvářila, že chce poctivě vyšetřit, kdo selhal, zradil a kdo ne! Pravým důvodem bylo však dát najevo, kdo bude určovat příští orientaci armády a republiky. Paradoxně až mnoho let po válce vyjde najevo, že velké procento selhání bylo u výsadků řízených z východu Rudolfem Slánským a NKVD. O tom se však nesmělo mluvit. V osidlech zrady parašutistů z východu skončila málem i žena a dcera Ludvíka Svobody. Díky nezměrné statečnosti prostých lidí se jim podařilo přežít v protektorátu válku. Bohužel syn Mirek to nepřežil. Svým hrdinstvím, po zatčení a brutálních výsleších, by měl být vzorem pro všechny generace mladých. Bylo mu pouhých 16 let.

Osudy výsadku Glucinium byly negativně ovlivněny situací v protektorátu. Všudypřítomný strach z brutálního postihu za případnou pomoc, nejistota, zdali se nejedná o provokaci, paralyzoval většinu těch, kteří byli požádáni o pomoc. O to větší obdiv by si měli zasloužit ti, kteří se nebáli a pomohli. Nejdříve hajný Rybák, purkarecký Vojtěch Ambrož, četník vlastenec u Týna nad Vltavou, poté rodina Branšovských v osadě Vladyčín u Milevska, Žembovi u Třebíče.

Po válce uvedl Josef Cikán v Záznamu o událostech pro MNO: „Několikrát jsme se pokoušeli říci skutečně, kdo jsme, někdo nám pomoc přislíbil,

ale nepřišel, jiný nás udal, a většinou strachy ani nepromluvil a utekl anebo ani utéct nemohl. Snad jsme měli na takovéto lidi smůlu, ale mám velmi špatné smýšlení o odvaze a odbojové činnosti našich lidí za války. Ačkoliv jsme většinu času trávili v lesích, a pokud to bylo možné, šli jsme jen lesem, nespátřili jsme ani jednoho partyzána, kterých se po válce tolik vyrojilo.“

František Trpík vzpomínal také prostřednictvím historika Zdeňka Jelínka v Historii a vojenském 1/1991 (za tzv. normalizace perzekuovaného a sledovaného StB) na události v purkarecké oboře, zejména po té, co ho gestapo přivezlo zatčeného, aby spolu s místními hledal rozbitou vysílačku. „Mezi těmi, co hledali, byl i hajný Rybák. Dovedete si představit, jak mi bylo..., mně ho bylo až líto, když jsem viděl tak ustaraného člověka, jak jsem se na něj podíval. Našel to (rozbitou vysílačku) místní holič, najít to nemusel. Byl příliš horlivý.“

Operace Glucinium stála životy purkareckých Terezie a Josefa Rybákových a lesního dělníka Josefa Ambrože. Nepochybně to byli hrdinové, kteří věděli, co riskují, a přesto pomohli. Na místě seskoku byl po válce vsazen kámen s textem připomínajícím jejich hrdinství. Čas a novodobí vykladači historie uvrhli tento kámen na dlouhá

léta v zapomnění. Rovněž pomníčky na návsi vedle kostela unikaly celá léta naší pozornosti, byvše ve stínu pomníčků s rudou hvězdou.

František Trpík se na ta místa v průběhu let několikrát vrátil. Co se mu honilo hlavou, už se nedozvíme.

Čest památce všem statečným, kteří položili a riskovali životy, abychom my mohli žít. Omlouvám se za nás za všechny, kteří jsme dopustili jejich perzekuci v letech, „kdy jsme poroučeli větru dešti“ a v době tzv. normalizace. Budiž to mementem pro další generace, aby nedopustili obdobnou křivdu na hrdinech, způsobenou Čechy Čechům.

Stanislav Zuvač, člen výsadkové skupiny POTASH, prohlásil při výslechu na StB v dubnu 1952: „Tato doba je horší, než doba války...“

Purkarecký patriot a celoživotní hledač pravdy Ing. Radko Manda

V dětství trávil mnoho letních prázdnin v jihočeské obci Purkarec, která se stala místem přistání Glucinia. V posledních letech se věnuje bádání historie obce Purkarec – kolektivizace a historie seskoku čtveřice parašutistů. Spolu s osadním výborem obce a Klubem vojenské historie České Budějovice se podílel na vzpomínkové akci Glucinia 2019.

Celý život se zajímá o historii zejména západního odboje za II. světové války. Je sběratel vojenské historické techniky. Účastnil se několika expedic na mezinárodní úrovni „From Sweden to Normandy (1994), „Coast to Coast“ USA (1996). Je čestným členem klubu vojenské historie Boras – Švédsko. Spolupracuje na popularizaci demokratického západního odboje s českými kluby – Rota Nazdar a brněnská „45“, se kterými se podílel na pořádání řady vzpomínkových akcí v ČR – Pomezí „Kombinovaný oddíl“ (2000), Slavnosti svobody (2005), a akce mezinárodního

významu v uskupení „Benešovi muži“ i ve Francii a Belgii „Dunkerque 2016“ – připomínka působení Československé obrněné brigády při obléhání této oblasti. Pan Manda patří mezi šířitele českého národního uvědomění doma i v zahraničí.

Prameny

Reichl, Martin: Cesty osudu. Životní příběhy československých parašutistů vycvičených v letech 1941–1945 ve Velké Británii, v roce 2004 vydalo nakladatelství letecké literatury Svět křídel v Chebu.

Trpík, František: Archiv a fotoarchiv.

Operace GLUCINIUM

Životní příběh československého parašutisty
Františka Trpíka, vysazeného 3. 7. 1944
na okupovaném území protektorátu
Čechy a Morava.

Richard Sobotka
2020

Vydala Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm,
příspěvková organizace
Bezručova 519, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

Tel.: 571 654 747, 777 808 695
e-mail: knihovna@knir.cz
<http://www.knir.cz>

ISBN: 978-80-87334-44-7

Edice Milé tisky č. 24

Odpovědná redaktorka:
Marcela Slížková

Redakční rada:
Richard Sobotka, Ivan Bajer, Vladimír Bartošek,
Pavel Hon, Jan Surý, Helena Uhrová

Sazba: Honza Bartoň

Logo Město v mé paměti a kresba knihovny:
Vladimír Bartošek

Fotografie ze soukromého archivu
Františka Trpíka

Rožnov pod Radhoštěm 2020

Městská knihovna

Rožnov pod Radhoštěm

MILÉ TISKY
